

Nonfigüratif Resmin Babası: EBRU

Yapı ve Kredi Bankasının
Kültür ve Sanat Hizmetleri
çerçevesi içinde
düzenlediği çeşitli konulardaki
sergilerin 29'uncusu
«Ebrular ve Tesbihler» e
ayrılmıştı.

Eski Ebrulardan Yeni Kumaşlara

«Ebru», bulut manasına gelen arapçada «ebr» sözcüğünden türeme ve «bulutlu» demek olan «ebri» den bozmadır.

Ebru denilen renk renk mermer damarlı, granit harelî, çeşitli desenli veya çiçekli kâğıtlar, eskiden cilt ve defterlerin iç kapaklarını süslemek, hattatların levhalarında fon olarak kullanılmak üzere yapılırdı. En az dört yüzyıllık bir geçmişi olan ebruculuğun çok orijinal bir tekniği vardır:

Yüksekliği 6-7 cm. dikdörtgen bir tekne içine, «kitre» denilen nebatî madde, suda eritilerek koyuca bir sıvı haline konur. Ayrıca, «destezeng» denilen bir mermer taşla ezilmiş çeşitli boyalar, su, yağ ve öküz ödü ile karıştırılarak fırça ile tekneye serpiştirilir. Kitreli su, koyu olduğu için, boyalar üstünde yüzerler ve bir takım hareler, damarlar, desenler, çiçekler biçimlenir, yani suyun üstünde bir nevi nonfigüratif tablo gelişir. İşte, bunun üzerine özel ebru kâğıdı yavaşça konulur ve kısa bir süre sonra yine yavaşça sıyrılıp alınarak kurumaya bırakılır.

Renkler ve biçimler her sanatçının kişiliğine, zevkine ve hevesine göre sonsuz bir değişiklik gösterirler. Görülüyor ki, bugünkü nonfigüratif resim akımının ağababası bizim ebrulardır.

Şimdi artık ciltler, hattat levhaları, kutular gibi eski kullanma yerleri pek kalmayan «ebru» lar günümüzün ihtiyaçlarına göre yepyeni bir kumaş modası için çok orijinal bir kaynak olabilirler. Bu mevsimde desen ve renkleri ile Meksiko kumaş modası bütün dünyayı sarmıştır. Bizim Empirme kumaş yapan tekstil sanayicilerimiz de bu eski, fakat günümüzün resim anlayışına pek uygun düşen ebru örneklerinden yararlanarak dünyaya yepyeni bir kumaş modası lanse edebilirler.